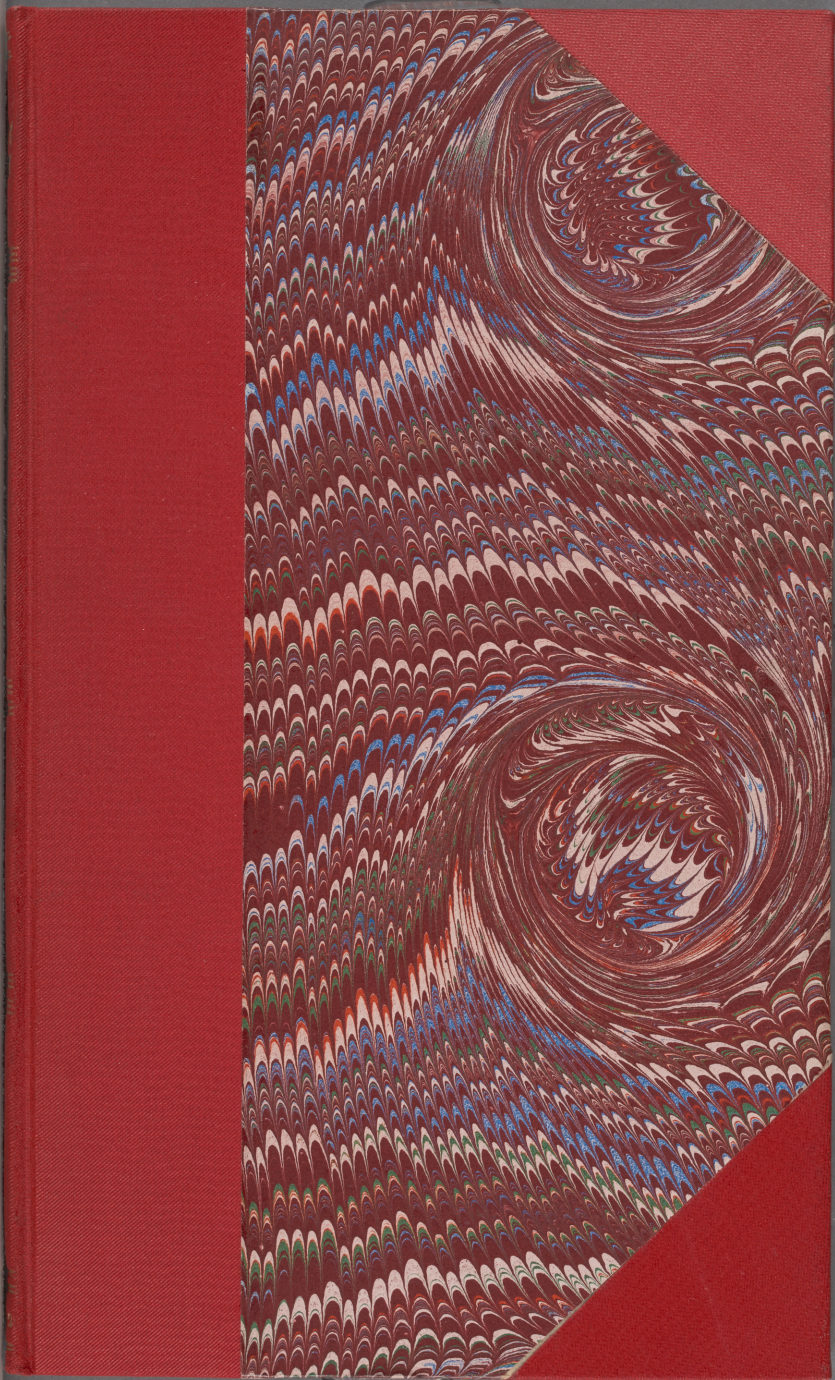

Poetiska ephemerer H. 1 /

Bergmark, Carl Otto

RAR 260

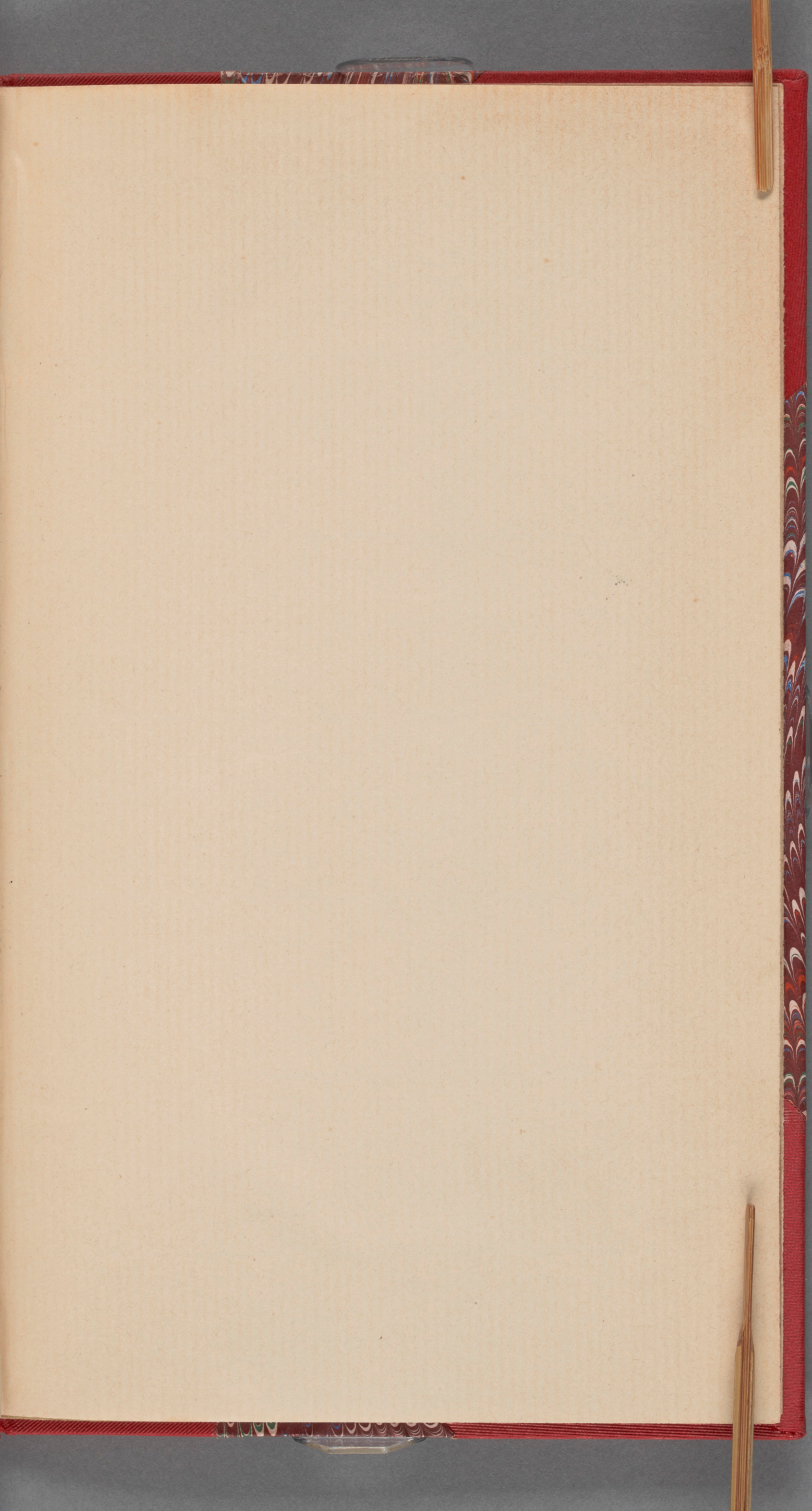
J

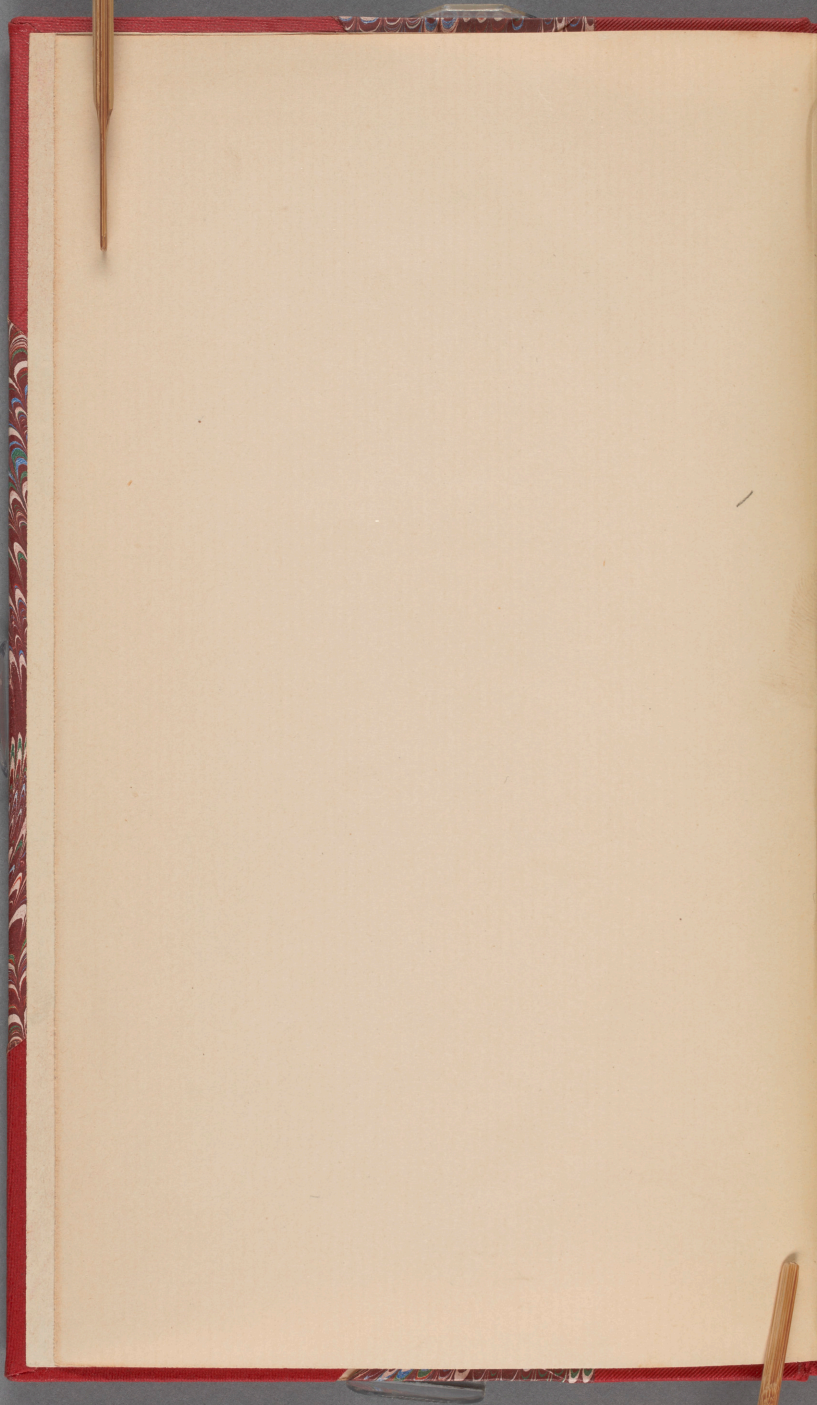
Rar

260

o

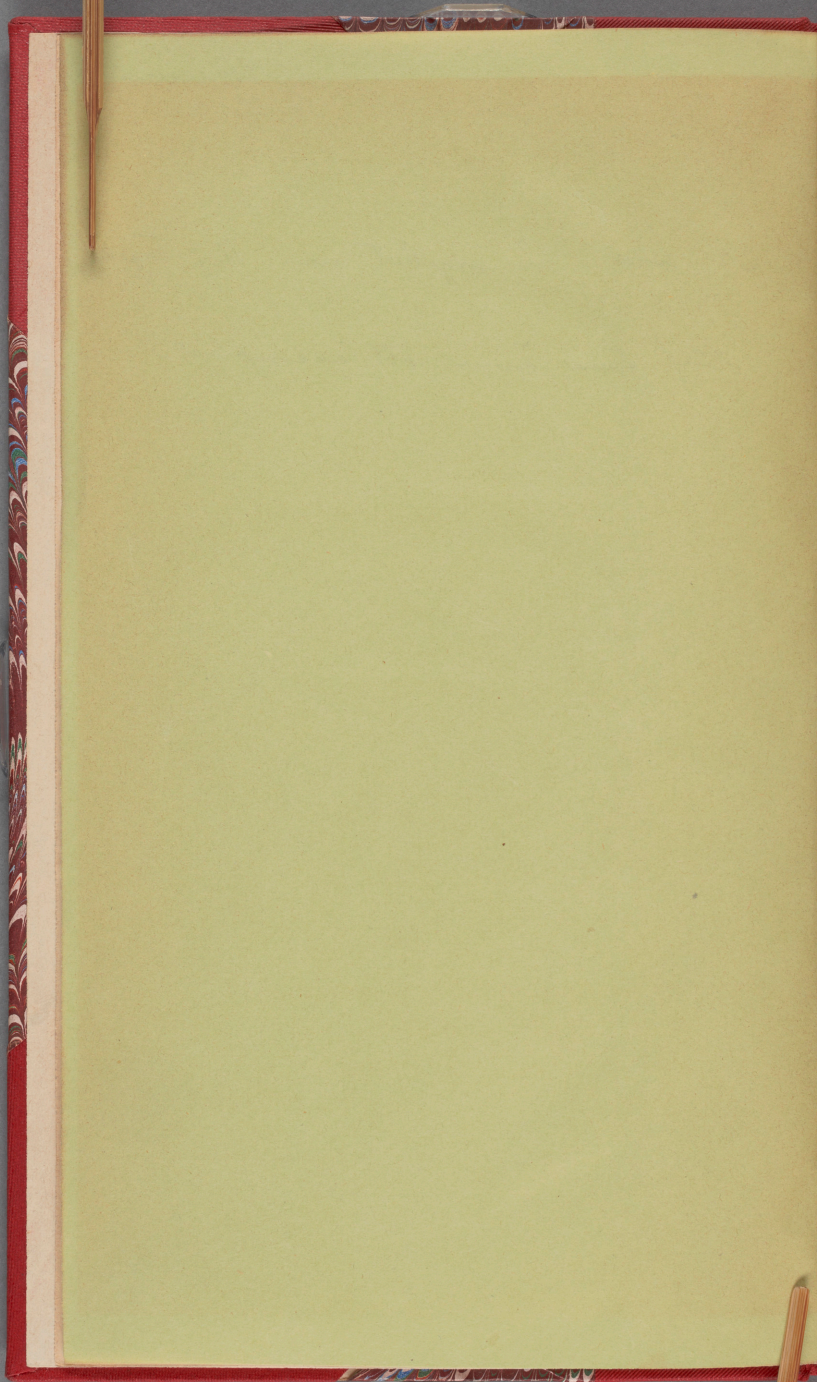

G&Klemming

24 sidor så mycket som blef tryckt.

Härpå finnes ännu ett exemplar.

POETISKA EPHEMERER

af

Carl Otto Bergmark.

Första Häftet.

BORÅS, 1842.

Tryckt hos C. G. Rydin.

1812
LORDS OF THE TREASURY

Carl Otto Westermarck

1812

1812
LORDS OF THE TREASURY

Norrskenet.

Du bleka ljus, som sväfvar
på aftonhimlen blå,
hvi darrar du och bäfvar?
hvi slår din vinge så?
är det af fröjd, af smärta?
Så sporde jag — fick svar:
"Vet dödlige mitt hjerta
en gång ditt hjerta var.

"I himlens ljusa salar
jag sväfvar dagen rund,
Men öfver Nordens dalar
jag ser i qvällens stund.
När natten verlden sluter
i sval, men kärlig arm,
min låga jag då gjuter
kring himlens dunkla barm."

"Ej längtar jag tillbaka
till jordens låga grus
vill den blott låta smaka
en gnista af mitt ljus;
vill den blott ge en aning
om himlens ljusa fröjd,
vill menskan ge en maning
att sträfva mot min höjd."

"Så skall en gång du sväfva
kring aftonhimlens blå;
af glädje skall du bäfva
och ljusa vingar slå.
Då skall din längtan stanna
och sorgen ta farväl,
när öfver nordens panna
i låga står din själ!"

O! Norrskens sköna flamma
Du frände af min själ!
Från samma Gud vi stamma,
nu känner jag det väl.
Som dina lågor sväfva
kring himlarymdens blå,
så mina tankar strafva
upp till din höjd att nå.

Min tanke band ej känner
 men klar och fri som du,
 dess rena låga bränner
 en Gudomsgnist ännu.

Hur längtar jag att gjuta
 min gnista i din brand
 och ljusa armar sluta
 kring himmel, haf och land!

Hur längtar jag att ena
 min flammosjäl med dig,
 kring Etherns haf det rena
 i ljus att svinga mig!

O Norrskén! du som svingar
 likt tankar af en Gud,
 för mig på dina vingar
 till Englaharpors ljud!

Den Moderlösa.

"Du tysta natt, som öfver jorden sväfvat
 med dina kyliga och våta vingar,

o lyssna vänligt du till mina suckar!
 Den stolta dagen vill ej höra på
 den arma moderlösas tysta klagan;
 han ser med hån på mina våta ögon
 och ler föraktligt åt min bleka kind.
 De hårda menskor gå mig stolt förbi,
 de äga ingen suck för nästans smärta;
 med röda kinder och med smil på läppen
 de planta rosor på de dödas grafvar
 och gå förbi med en likgiltig blick
 den moderlösa på sin moders graf —
 den simpla graf som ingen blomma pryder.
 O! jag har offrat rosor nog derpå:
 min kind — förr glödande som Söderns ros,
 men nu så blek som Nordens snö, dess rosor
 har alla — alla jag på grafven offrat.
 — O hulda natt med dina tusen stjernor!
 Hur mildt du sluter mig i dina armar!
 och dina röster tycks mig hviska hopp
 och mod och tröst uti mitt qualda hjerta.
 Hopp? Ack hvad har jag arma väl att hoppas!
 Här sitter jag ju på min Moders graf
 och på hans graf, som var mitt allt i verlden
 O Moder! Älskare! O dyra namn!
 som förr utgjorde källan till min glädje,
 hvi ären J nu källan till min sorg?

Se, älskare och moder — dessa namn
 infattade för mig ju förr en verld —
 en verld af ousäglich fröjd och lycka; —
 men döden kom — då blefvo dessa namn
 en verld af ousäglich sorg och smärta.
 Nu grafven sluter i sin kalla famn
 de hjertan som så kärligt mig omfattat;
 nu grafven har sitt insegel tryckt på
 den mund som alltid kärligt till mig hviskat;
 nu grafven täcker med sin mörka slöja
 den blick som alltid kärligt på mig hvilat,
 den blick som ofta sagt mig "o! min dotter
 hur dyrbar är du för mitt modershjerta!"
 den blick som ofta sagt: "Du älskade!
 Du är mitt käraste, mitt allt på jorden."
 De äro borta — stumma! — jag står ensam kvar
 ack! ensam! — ensam i den vida verlden.
 — Gråt, dunkla natt! Bred dina tårars flor
 utöfver gräset, som på grafven gror.
 Se, mina tårar blandas ju med dina
 och som christaller genom dunklet skina.
 O milda Himmel! låt du denna tår
 få bli den sista jag på grafven sår,
 låt denna natt få bli min lefnads sista
 och låt den nästa gråta på min kista!"

Den moderlösa lägger ner sitt hufvud
till hvila på den tårbestänkta grafven,
och medlidsamt en stilla sömn, sig sänker
med vallmovingar på förgråtna ögon.
Men midnattstimman dånar ifrån törnet;
då höres plötsligt dessa toner sväfva
på vindens vingar öfver Kyrkogården.
Och se! på en gång synes tre gestalter
af himmelskt ursprung luta ned sig öfver
den stilla slumrande på tvilling-grafven.
De tvenne voro Mor och Älskare
och Dödens Engel var den tredje. Ej
han syntes sådan som vi honom måla
i våra brottuppfyllda hjertans bäfvan.
Ej var det han, benrangelsmannen, med
den skarpa lian och det säkra timglas
och med de hotande och mörka blickar; —
väl var han blek, men skön, ett vänligt allvar
sågs hvila på hans himmelskt rena panna;
det fanns ej hot, ej mörker i hans blickar,
men evig Kärlek strålade derur,
och ledigt flöt det glänsande gevantet
omkring hans alabasterhvita lemmar.
Med mildhet Engeln lutade sig öfver
den sköna slumrerskan och tryckte sakta
en kyss på hennes liljebleka läppar;

då suckade hon djupt — och med detsamma sågs fyra Englar stånda omkring grafven, den nyssankomne sluten ömt och varmt uti de tvennes kärleksfulla armar; och Dödens Engel såg så glad derpå, ett himmelskt smil förklarade hans blickar, beskyddande han sträckte sina armar omkring de tre, som evigt han förenat.

En Skygge.

Se Skyggen som tegner sig
 hist under Skibet i
 rödmende Bølgers det
 speilklare Dyb;

Se Aftenens Vinde som sagtelig suse,
 Bølgerne kruse,
 og Billedet flyr fra det blaanende Hav.

Men snart blir det stille og
 Billedet atter nu

staar der som aldrig det
 rörtes af Vind.
 Med uvisse Farver i Dybet det tegner,
 sagtelig blegner
 og svinder som Echo i tonende Skov.

Hvor roligen hviler paa
 Bölgenes Flade med
 Anker i Banden det
 sortmalte Skib!
 Med djerne Konturer mod Himmelen speiler
 hvilende Seiler
 det kneisende Billed af Takkel og Toug.

I Skibet paa Bölgen, i
 Skyggen derunder et
 Billed jeg skuer af
 Virk'lighed, Haab;
 paa Virkelighed kan jeg stole og bygge;
 Haab er dens Skygge
 der kommer og flyr som en Vaaraftens Vind.

Till J. M. E . . . .

med en afskrift af de tre efterföljande dikter.

Ensam gick jag framåt lifvets stig,
ensam — fast jag skuffades och trängdes,
trampades på hälarne och slängdes
hit och dit bland menskors vilda krig.

Talade jag en af mängden till
såg han på mig med sitt dumma öga,
stirrade så tomt och dumt att föga
fattades jag honom slagit till.

Dig jag mötte — och i samma stund
vänskapsbandet mellan oss var knutit,
fast jag tror att intet ord har flutit
om den sak ännu ifrån vår mund.

Deri ligger vänskaps trolleri:
inga ord den fordrar för att knytas
djupt i bröstet helst dess strålar brytas —
varmare ju djupare deri.

Ordet känslans helighet förstör.
Se en afton solens strålar glimma

teckna vågen med sin silfverstrimma:
vågens klarhet genom strålen dör.

Ordet strålen är på Känskans våg: —
glittrande och grannt det ytan bryter,
men man ser ej hvad på djupet flyter;
ögat starrblindt sig på ytan såg.

Men när helig stillhets djupa hamn
mildt sig sträcker öfver spegelblanka
vågen kan du se dess djup din tanka
tränger då till botten af dess famn.

Men jag glömmar mig min E....
öfver ord förmånga ord jag skrifer,
nu i hast jag åter mig begifver —
fattar tråden, der jag släppte den.

Samma stund vi möttes, var ett band
knutit mellan oss för alla tider:
fåfångt tidens kalla bölja glider,
verldar lägga mellan oss sin hand.

Du förstod mig, — ibland alla du
kunde fatta djupet af min vilja,

kunde hjertat ifrån ytan skilja,
mera såg än ögonblickets nu.

Mången känsla väcktes i min barm
genom Dig, som förr jag icke kände,
sjelfva Diktens rena låga brände
blott för din skuld mera ren och varm.

Huru ofta uti qvällens stund
i förtroligt samtal ha vi sutit
det förflutna med vår nutid knutit,
skådat i vår framtids dunkla lund.

Skönt, o Broder! drömde vi deri,
ljusa målade vi tidens skiften
med den mjuka, färgrika stiften
af vår ungdomsfriska fantasi.

Kanske var det blott en dröm — kanske
fyller ödet taflan, som vi tecknat
kanske, förr än våra lockar bleknat
få vi solen på vår himmel se.

Men till dess vi lefve i vår dröm;
om oss också yttre sorger trycka —

låt oss söka inom oss vår lycka,
glida drömmande på lifvets ström

Tag de dikter jag dig bjuder här —
enkla som mig sjelf du vill dem finna,
utan anspråk att beundran vinna
de en gård blott af min vänskap är.

Tag dem vänligt, som de bjudas dig
och när fjerran du ifrån mig hastar
och din blick på dessa blad du kastar
tänk med gammal vänskap då på mig!

1.

Lifvets Njutning.

Hvad är lifvet? Blott en strid ju
från dess början till dess slut;
följ då glädjen när han vinkar,
lyd den röst, som bjuder: njut!
Kanske döden re'n i morgon
klappar på ditt hjertas port,

kallar dig från lifvets hvimmel
till de dödas tysta ort.

Njut då men'ska! njut då lifvet
än i dina dagars vår,
medan dina pulsar spritta
medan varmt ditt hjerta slår.
Fyll din själ med kärleks lågor,
vännen till ditt hjerta slut;
fladdra kring bland glädjens rosor,
sötman af hvar blomma njut.

Dela med din arma nästa
hvad du fått till öfverflöd:
vet att lifvets största njutning
är att lindra andras nöd;
men i tysthet hjälp och lindring
i den armes hjerta gjut:
låt ej venstra handen veta
hvad den högra delar ut.

Älska nästan ty besinna
att han ju din broder är,
är ett barn af samma fader,
samma jord ju honom bär;

Hatar han dig, älsk' du honom
och belöna ondt med godt:
hatet blir hans egen plåga
njutning blir din kärleks lott.

Undfly sorgen, ty en yngre
bror af döden sorgen är,
dödar ej som han på en gång
men på lifvets krafter tär,
gnager hjertat, bleker kinden,
släcker ögats lågor ut,
och dig långsamt, ack! men säkert
lägger i din graf till slut.

Fly då sorgens mörke Dämon,
Glädjens Engel handen bjud
och låt honom lätt dig föra
till ditt upphof, till din Gud.
Om en sky dock stundom skymmer
solen på din kimmel bort
frukta ej — af glädjens Zefyr
skall den skingras inom kort.

När då lifvets vinter nalkas
och du stapplar mot din graf,

huru ljufligt då att minnas
 hvar en glädje lifvet gaf!
 Huru skönt att stilla slumra
 uppå minnets rosenbädd,
 drömmande sig oförgångligt
 uti glädjens purpur klädd!

2

Skaldens Skapelse.

"Victoria! skrek fader Jupiter,
 och slängde murslef, vinkelmått och cirkel,
 och såg förnöjd på världen som han skapat,
 på solar, månar och på annat allt,
 som han på vandring uti rymden skickat;
 "Det, ta mig tusan! kallas kan ett verk
 "som gör sin architect odödlig ära.
 "Gör mig den tingest efter!" sade han
 och pekade med stolthet uppå men'skan;
 "hvad symetri i denna Gndaskapnad!
 "hvad majestät i denna stolta blick!
 "hvad harmonie i dessa toners ljud,

"som sväfva öfver hennes friska läppar!

"Det på min ära är ett mästerverk,

"och här min handske kastar jag till strid
på lif och död med den som säger annat."

Så for han länge fort, den gode gamle,
och läppjade ibland på ljuftva nektarn,
och rökte med behag sin sjöskumspipa;
men hur han drack och talte med sig sjelf
och rökte Panama, så blef till slut
han lite knäckt, så der just på en kant."

Nu kanske du, min gode Läsare!

af egen kunskap eller sagen känner,

att när man kommit på en liten kant,

så blir allt hvad man gör så gerna kantigt.

Hvad hände? Bäst i sin extas han var

så föll hans blickar på en liten lerklump,

som var tillöfvers se'n han format men'skan.

Hvad nu han tänkte eller icke tänkte —

det vet jag ej — nog af: han klumpen tog

och danade af den med vanda händer

en men'skobilid. "Hvad satan!" skrek han straxt,

"det blef en men'ska ju! Nej — ser man — ser

man!

"så man distrahit kan bli; — men gjordt är

gjordt

"Och dock — hvad skall jag med den här figuren?"

"Jag har ju mén'skor nog förut. Men — tyst!

"Ha hvilken lycklig tanke! Om jag gaf

"den här machinen af min egen ande

"en liten gnista blott, så blef det ju

"ett mellanting af Gud och men'ska. Topp!

"Det är en afgjord sak, jag vill försöka."

Så sagdt så gjordt: sin egen höga mund

han bildens näsa närmade och blåste

helt litet in deri af egen ande;

och straxt fick bilden lif, begynde röras,

men som hvar nykter kunnat förutse,

så blef han som sin fader litet pirum,

begynte ragla kring Olympens väggar

och skrek och sjöng och var helt glad och lustig.

"Respect!" skrek Jupiter, "ditt fulla få!

"Hvad håller du för väsen! Ser du icke

"du står för Gudars Fader? Gack och lägg dig!"

"Hvad murrar du deruppe, gamle Guffar?

"Hvad är det värdt du ser så bister ut.

"Tror du du skrämmer mej? Nej tack min Gubbe!

"Kom hit och drick ett glas, det är långt bättre

"än sitta der och mumla uti skägget.

"Kom låt oss dricka brorskål, du — Gutår!"

Så talade figuren, raglande

han fram till bordet gick tog nektarskålen

och tömde den till siste droppen ut.

Men Jupiter blef blek af harm och vrede —
 ja, af förbittring blef han nästan nyckter;
 han fattade sin åska — rasande
 han efter syndarn slungade en stråle; —
 till jordens stora lycka var han ej
 just rätt så säker på sin hand, den gamle —
 ej strålen träffade, men gjorde dock
 att syndarn genast tappade balancen
 och från Olympen föll i rymden ut.
 En annan stråle Jofur ville sända
 med mera säker hand, men sig betänkte
 och sade blott: "så res till fanders då
 "din oförsämde hund! Du skall bli straffad
 "för din förmätenhet att tömma nektarn.
 "Från denna Jag, så är min Guddomsvilja,
 "skall du en främling vandra kring på jorden,
 "förstådd af få och tåld blott af de flästa
 "som ett oskadligt djur man blott kan bruka
 "till sin förnöjelse, men ej till gagn;
 "och allt hvad du kan skapa blifve blott
 "till tomma luftslott, som den första fläckt
 "af tidens vinge blåser öfverända."
 Så ord för ord ljöd Dundergudens magt-pråk,
 och när han fällt det, skrek han efter Hebe
 och fick sin Nektarskål ånyo fylld.
 Och han som föll? — Nå ja — han föll till jorden

och der han vandrar än i denna stund.
 Af fallet och af skräcken blef han nykter,
 men får ibland en grufflig "Katzenjammer;"
 då går han just och lullar som i bakrus
 och bär sig som en halfförrekyt, då ser han
 på sol och måne, himmel, jord och haf
 och stjernor, blommor och då talar han
 ett språk, som endast Englar kan förstå.
 Det är en periodisk galenskap,
 som stackars mannen hårdt anfäkt;
 då spökar nektarn och hans faders ande,
 den spiritusbemängde, i hans hjerna;
 då ser han spöken midt på ljusa dagen
 och tar en mygga för en elephant;
 då har han syner och då ser han bilder
 som ingen annan menniska kan se; —
 och folket står omkring med öppna munnar
 och ser med dum förundran uppå mannen,
 precis som en flock gäss om en Comet
 i all sin glans kom susande ibland dem.
 — Nu vill du veta mannens namn kanske,
 min gode Läsare? Hans namn är Skald; —
 i tidens lopp han har fått många söner,
 som på ett hår sin ädle fader likna;*)

*) Då detta skaldestycke af Författeren declamerades, på en musikalisk Soirée i Trondhjem den 24

den yngste utaf dem är jag ovärdig,
som här mig tecknar nu min Läsare,
din vörnadsfulla dräng

Carl Otto Bergmark.

Jan. 1841, voro de 3 sista raderna borttagne, hvar-
emot efterföljande sades i förbindelse med det
föregående:

det gifves folk, som tro att jag ovärdig,
skall stamma ned från denne adle man,
som tro sig finna, att familjelikhet
mig stämplar som hans son:

Nå — hvad vet jag.

3.

Rosa.

Zefyr sväfvar öfver ängen
spanar efter vällukt kring
finner så på blomstersängen
Rosa mellan liljors ring.

Nyss hon vecklade för dagen
all sin friska fågring ut;
i dess fulla barm du dragen
läser, som dig bjuda: njut.

Zefyr såg den hulda, kände
 hjertat, som fördubbladt slå,
 och af längtan varmt han brände
 att dess läppar kyssa få.

"Till den fulla barm att smyga,
 "vagga ljuft sig der en stund,
 "och med kärleksvärma flyga
 "till den vällustfulla mund —"

"O, hvad njutning!" Med detsamma
 solen sjönk från fästet ned
 och på dagens ljusa flamma
 följde nattens dunkla fred.

Kysste Zefyr hulda Rosa?
 Ej jag vet — men sedan han
 styr dock heldst sin tankas kosa
 till den ljufva tjuserskan.

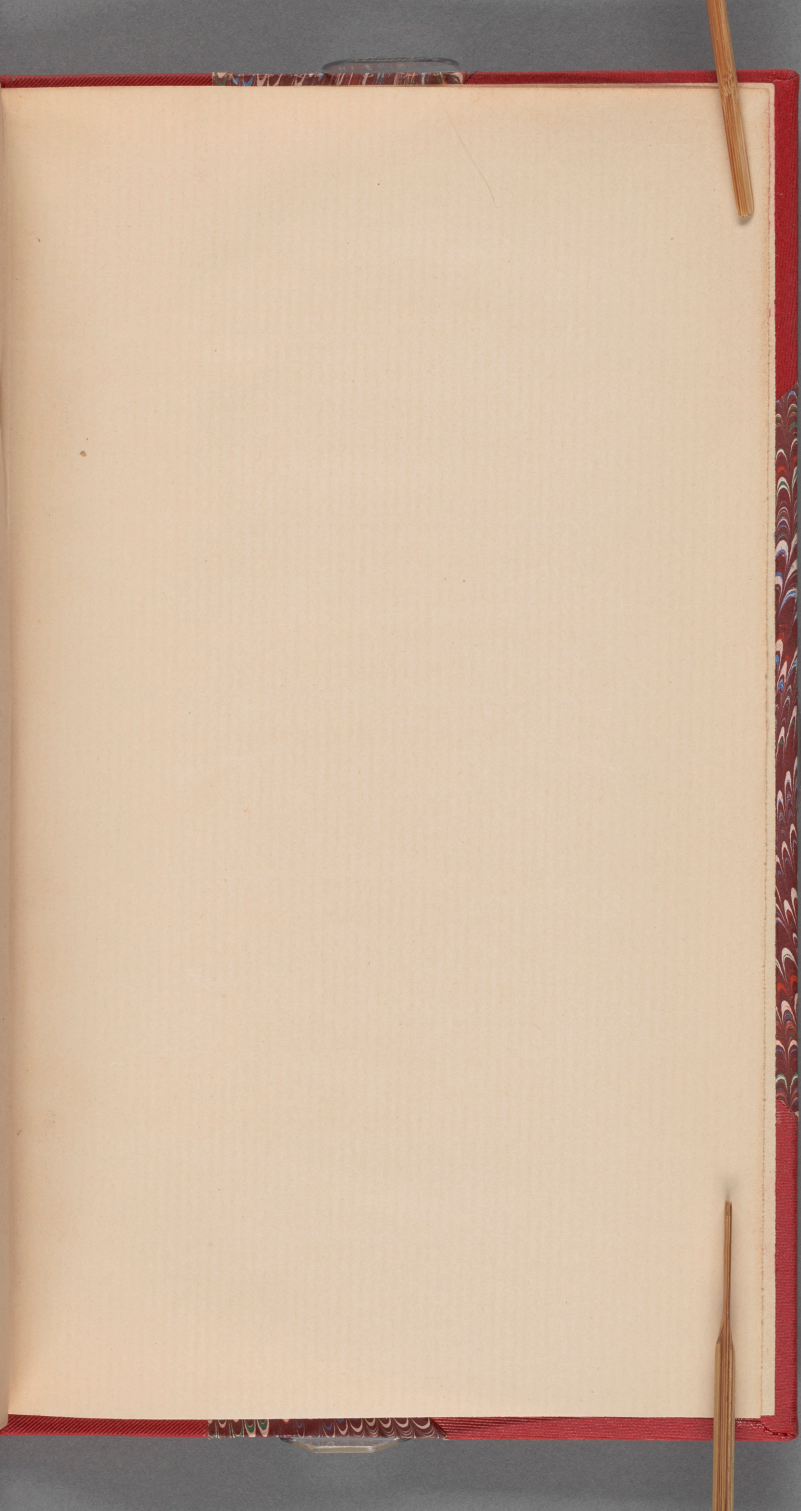
Längtan.

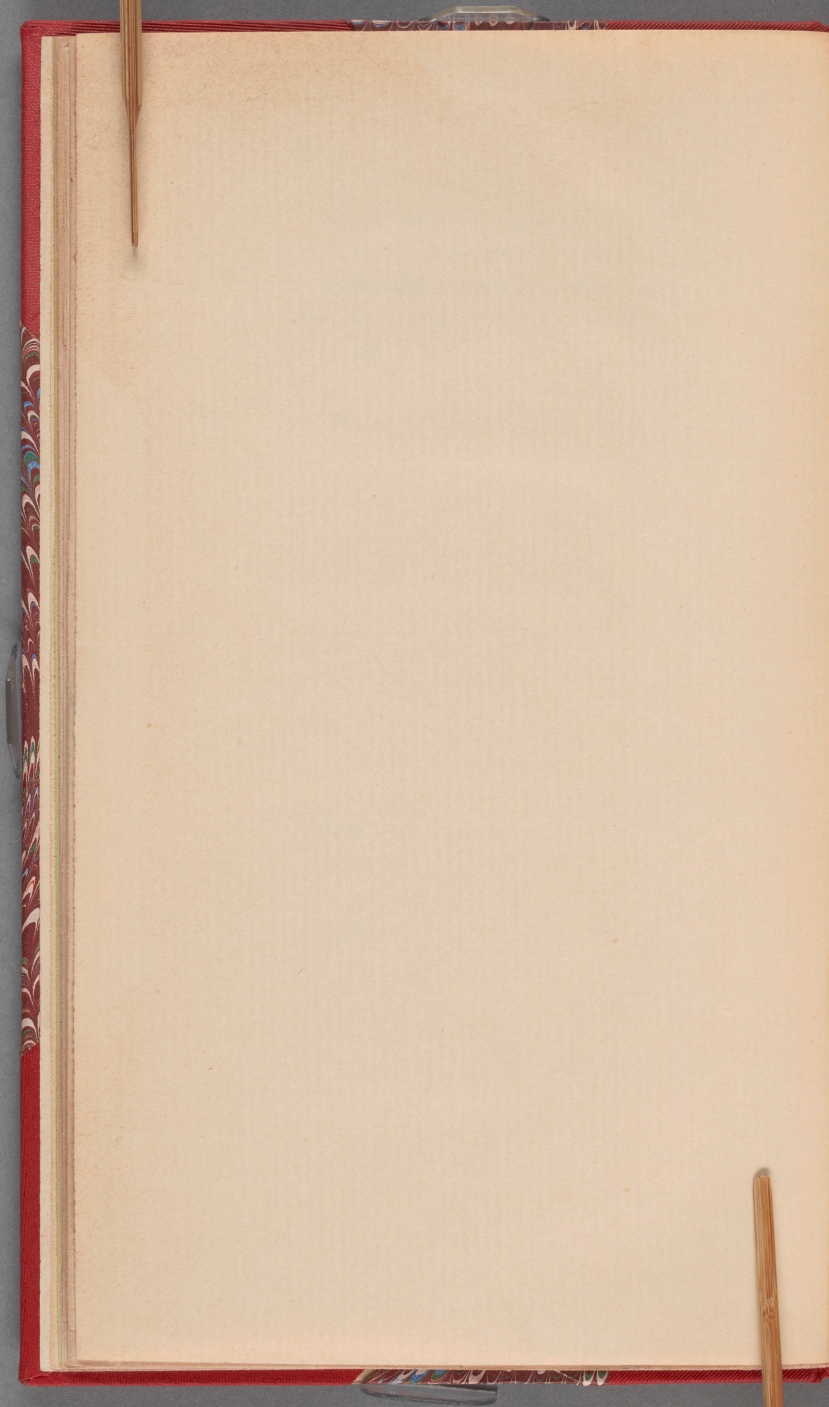
Underbara magt, som jagar

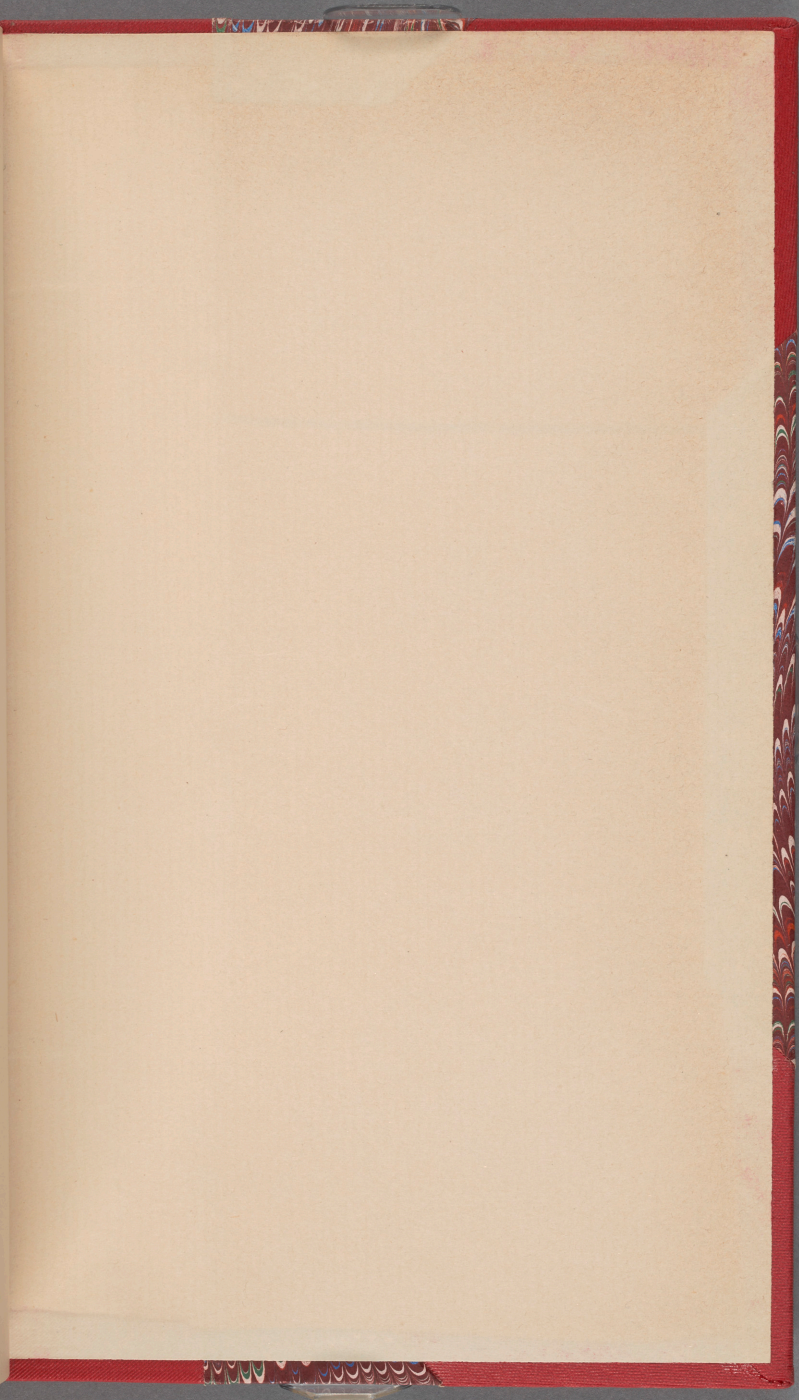
mina tankars lätta dröm
 som med dina snabba vingar
 susar framom tidens ström;
 Du, för hvilken hela världen
 är för liten är för trång,
 Som har nog dock med en blomma
 Dig jag helgar nu en sång.

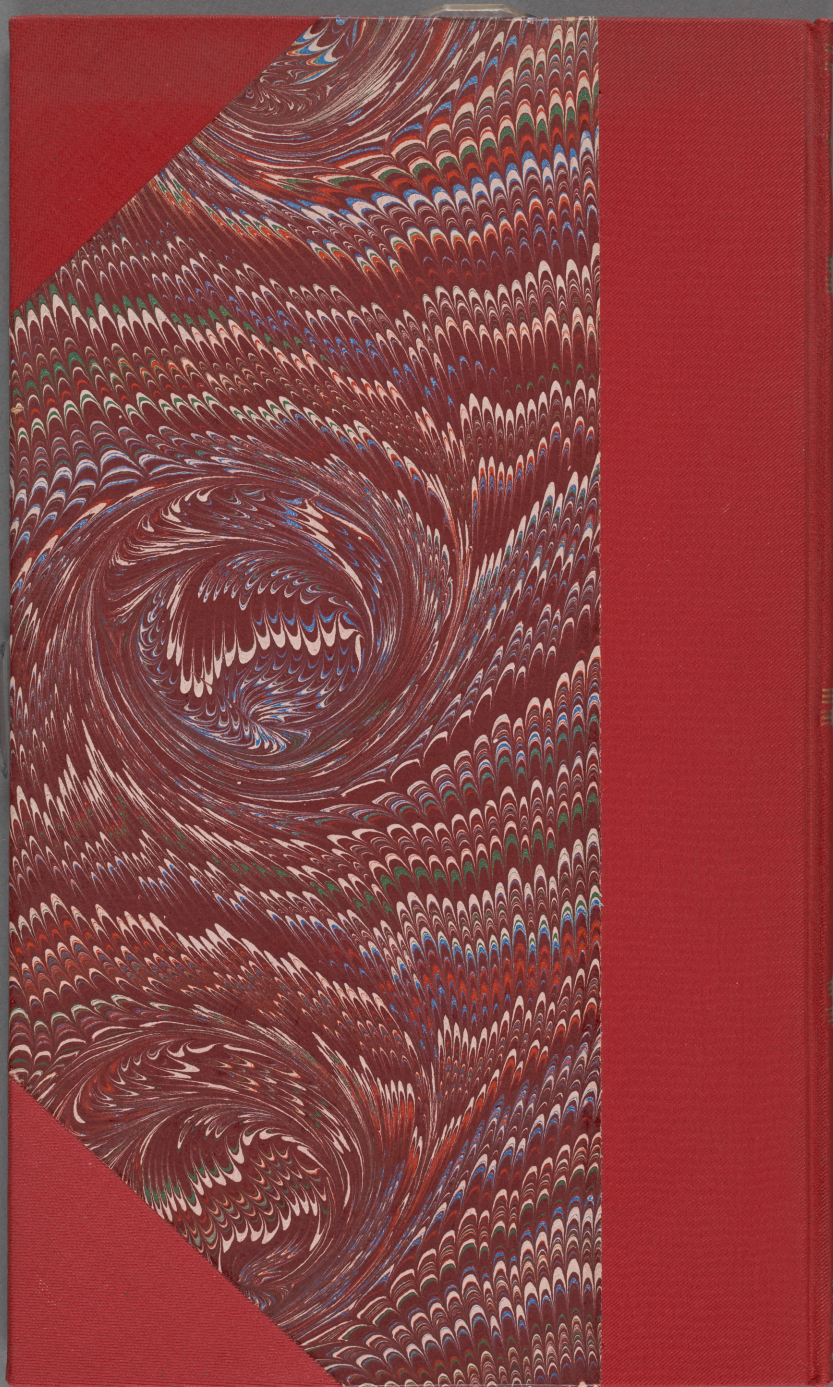
Längtan, undersköna Längtan!
 vemodsglada dunkla magt!
 Hur du dina vingar slöja
 kring mitt hjertas fibrer lagt!
 Huru troget du mig följer
 fram på lifvets mörka stig
 och, som vind i tidens segel
 fram mot målet drifver mig.

Skådar jag en morgontimma
 solen gå ur östern fram,
 hur jag längtar att som henne
 genom Ætherns haf jag sam;
 Hör jag vestanvinden susa
 öfver ängens blommor små
 ville jag dess vinge låna
 för att blomsterharpan slå.

Ant.

Poetiska Ephemerer af Carl
Otto Bergmark. Första Häftet.
Borås, 1842. Tryckt hos E. S. Rydin.
Liten octav 24 sidor (3 opag., 4-24).

THE
UNIVERSITY OF
CHICAGO
PRESS

